

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: .....

A Tatárdombtól Budapest XX. kerületéig

Megnyílt a főváros első helytörténeli múzeuma

Forrás: .....

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

708

Pesterzsébeti Tört. Múzeum
"1954"

Személy:

Helyszám:

Közp. nyomt. XX. cs. 23

Pesterzsébeten, Budapest XX. kerületében, a Kossuth Lajos-utcában két tábla került a 39. számú, gondosan tatarozott, frissen festett házra. Egyik a Pedagógus Továbbképző Intézet Biológiai Kísérleti Telepének Múzeumát, a másik a Pesterzsébeti Történeli Múzeumot jelzi. A két kultúrlétesítmény szinte teljes egészében lelkes társadalmi munkával készült s mindkettő úttörő a maga nemében.

A kísérleti telep múzeumának anyaga rendkívül gazdag, pedig a gyűjtés csak két éve folyik. A múzeum anyagát Ambrus Béla kiváló tanár állította össze. Érdekes része a múzeumnak „A XX. kerület élővilágából” elnevezésű gyűjtemény, amely a környezet valószerűségében mutatja be Pesterzsébet egy-egy jellegzetes tájának: a Kapitánypusztát, a Soroksár alatti Molnár-sziget

és a lecsapolás előtt álló Kakastó környékének állat- és növényvilágát.

A másik múzeum — a főváros első helytörténeli gyűjteménye — egy lelkes pesterzsébeti lakos: Cseh József kezdeményezésére jött létre. A kezdeményezés egyben felhívás az erzsébetieknek: „Gyertek, kutassuk a múlt emlékeit, most már van hová helyezniük.” — Az ásatásoknál előkerült használati tárgyak azt bizonyítják, hogy itt már évszázadokkal ezelőtt is volt emberi település. A római korban a csepeli dombok szemmel tartására fontos órhalom emelkedett ezen a vidéken. Az első elnevezés, amit a régi feljegyzésekben találunk: „Tatárdomb”. Ezt a nevet valószínűleg a tatárjárás idején kapta a mai Pesterzsébet. Aztán a Gubacspusztát nevet viselte, a múlt században Erzsébetfalva lett, 1924-től Pesterzsébet, 1932-től Pestszenterzsébet, 1950-től Budapest XX. kerülete.

A kapitalizmus idején Pesterzsébetet úgy tartották számon, mint a munkásmozgalom egyik legerősebb fellegrárát. Sok titkos rölap jutott innen a fővárosba. Az itt élő munkáság gerinces, hű magatartását jutalmazta 1919-ben a Tanácsköztársaság azzal, hogy Erzsébetfalvát Leninvárosnak nevezte el.

Feljegyzések, képek, plakátok, egyéb dokumentumok elevenítik fel a XX. kerület múltját a Pesterzsébeti Történeli Múzeumban. Megismerkedünk az 1848—49-es szabadságharc helyi hőseivel is: Török Flóris és Kende Kanuth honvédtisztekkel és Csizmarovics Máriával, a bátor nőhonvéddel. Képek mutatják be a második világháború borzalmas pusztításait. A rombolás lesújtó emlékei mellett azonban ott vannak az újjászületés vidító, fel-emelő képei: hogyan tért magához, fejlődött, gazdagodott és szépült Pesterzsébet a felszabadulás óta.

nyomda NV., Közp. városháza — 1896/50